

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **T. K.**, zastoupený JUDr. Radkem Bechyně, advokátem se sídlem Legerova 148, Kolín, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 7. 2016, č. j. 28 A 5/2015 - 43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci, obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 4. 2015, č. j. 8606/DS/2015/SR, bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Náchod (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 1. 2015, č. j. 58343/14/DSH/VF, sp. zn. KS 12298/2014 DSH, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v relevantním znění, jehož se měl dopustit tím, že „*dne 20. 9. 2014 v 9:46 hodin, v obci Náchod, řídil ulici Kladská, ve směru jízdy do centra obce Náchod motorové vozidlo tovární značky VW Passat, registrační značky X, a byla mu silniční kontrolou prováděnou hlídkou Policie České republiky, Dopravního inspektorátu Náchod, pomocí silničního radarového rychloměru RAMER 7CCD naměřena u Náchodských pekáren rychlost jízdy 97 km/h v místě, kde je pravidly silničního*

provozu povolena maximální nejvyšší rychlost v obci 50 km/h. Při zvážení možné odchylky ± 3 km/h při rychlostech do 100 km/h, byla tedy výše uvedenému vozidlu jako nejnižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 94 km/h, což je o 44 km/h více, než je povolena rychlost v obci“. Za uvedené jednání byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 5000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců.

Proti rozhodnutí žalovaného brojil stěžovatel žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

V kasační stížnosti stěžovatel zopakoval své žalobní námitky, že správní orgány nevyvrátily jeho tvrzení, že v době spáchání přestupku vozidlo neřídil. Žalovaný sice konstatoval, že je uvedená verze možná, ovšem na základě svých „subjektivních pocitů“ ji odmítl. Argument žalovaného, že si stěžovatel nemohl být vědom, že v místě spáchání přestupku bylo vozidlo změřeno policejní hlídkou, neboť policisté použili civilní vozidlo, které nemohl poznat, je podle stěžovatele snadno vyvratitelný, neboť také v civilním vozidle jsou policisté předpisově oblečeni a jsou tedy snadno identifikovatelní, čehož si řidič, který se dostatečně věnuje řízení, všimne i přes „krytí“ civilním vozidlem. Z uvedeného důvodu je nesprávný závěr žalovaného, že tvrzení stěžovatele jsou zjevně účelová. Stěžovatel v této souvislosti také zdůraznil zásadu presumpce neviny s poukazem na to, že tvrzením o uvedené účelovosti žalovaný prakticky předjímá jeho vinu. Dále stěžovatel namítl, že se žalovaný nezabýval otázkou, zda byl naplněn materiální znak přestupku. Žalovaný pouze konstatoval, že mělo dojít k závažnému porušení veřejného zájmu, kterým je, aby na pozemních komunikacích byla respektována pravidla stanovená zákonem o silničním provozu. Stěžovatel má ovšem za to, že ne každé porušení pravidel silničního provozu musí být přestupkem, nýbrž je nutné vždy skutek vnímat v širších souvislostech a vzít v potaz další okolnosti, které mohly povahu jednání ovlivnit, zejména možnost, zda mohl podezřelý z přestupku svým jednáním kohokoli ohrozit. Žalovaný se nevypořádal s jeho argumentací, která se týkala možnosti ohrožení ostatních účastníků silničního provozu, jež byla naprosto minimální, a to zejména s ohledem na provoz na pozemní komunikaci, kde měl být přestupek spáchán. Stěžovatel se domnívá, že s ohledem na dobu, kdy ke spáchání skutku došlo, byla možnost, že by svým jednáním kohokoli ohrozil, velmi nízká. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, přičemž zdůraznil, že materiální znak přestupku je jedním ze základních atributů definice přestupku a musí se podrobně dokazovat, a nikoli presumovat. Stěžovatel se domnívá, že prokázané skutkové okolnosti nenaplnují materiální znak přestupku, obzvláště za situace, v níž zákon o silničním provozu ani jiný předpis nestanoví přesnou hranici rychlosti motorových vozidel, jejichž překročení způsobí jeho naplnění. Dále stěžovatel namítl, že žalovaný se řádně nevypořádal ani s dalšími odvolacími důvody, mimo jiné s námitkou, že stěžovatel v době spáchání přestupku vozidlo neřídil. Krajský soud se pak se závěry správních orgánů ztotožnil.

pokračování

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

Žalovaný se ztotožnil se závěry krajského soudu.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Stěžovatel se kasační stížností podanou v zákonem stanovené dvoutýdenní lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhá přezkoumání rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byl účastníkem (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost splňuje veškeré náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadený rozsudek krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že kasační stížnost je formulována velmi obecně, neboť stěžovatel se v ní v podstatě omezuje jen na zopakování žalobních námitek a konstataci závěrů rozsudku krajského soudu s uvedením, že stěžovatel má za to, že napadený rozsudek je nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem. Přes uvedenou obecnou formulaci kasační stížnosti je však z jejího obsahu zřejmé, že důvody kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v nesprávném posouzení žalobních námitek krajským soudem; stěžovatel má zejména za to, že krajský soud nesprávně vyhodnotil jeho námitky, že žalovaný se nevypořádal se všemi jeho odvolací námitkami, a to především, že vozidlo v době spáchání přestupku (v době změření rychlosti vozidla) neřídil, a dále, že v projednávané věci nebyl naplněn materiální znak přestupku. Za těchto okolností shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost projednatelnou.

Nejvyšší správní soud po posouzení věci dospěl k závěru, že správní orgány obou stupňů se podrobně a pečlivě vypořádaly se všemi námitkami vznášenými stěžovatelem v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně, jakož i v odvolacím řízení, jejich rozhodnutí jsou plně přezkoumatelná a přesvědčivá. Žalovaný přitom nepominul žádnou z odvolacích námitek stěžovatele, a to zejména, že vozidlo v době spáchání přestupku neřídil, jak níže rozvedeno.

Ke konkrétním námitkám stěžovatele zopakovaným v kasační stížnosti tedy Nejvyšší správní soud uvádí, že v první řadě je nedůvodná námitka stěžovatele, že žalovaný nevyvrátil jeho tvrzení, že v době spáchání přestupku vozidlo neřídil, a že žalovaný se s touto jeho námitkou, kterou stěžovatel uplatnil rovněž v odvolání, nevypořádal.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se názorem správních orgánů a krajského soudu, že přestupkové jednání stěžovatele bylo zcela spolehlivě prokázáno. Krajský soud ve shodě se správními orgány přílehlavě odkázal na skutečnost, že z oznámení přestupku a úředního záznamu ze dne 20. 9. 2014 vyplývá, že uvedeného dne prováděla hlídka Policie ČR v Náchodě na ul. Kladská měření rychlosti měřícím zařízením osazeným ve služebním

vozidle. V 9:46 hodin byla vozidlu tovární zn. VW Passat, registrační značky X, naměřena rychlost jízdy 97 km/h. Dále je v úředním záznamu uvedeno, že za vozidlem vyjela hlídka ihned, jakmile to dovolila situace v provozu (přibližně po projetí čtyř vozidel) a uvedené vozidlo bylo zastaveno na ul. Pražské v prostoru benzinové čerpací stanice Benzina v Náchodě. Z uvedených listin je současně zřejmé, že v řidiči vozidla byl při kontrole podle dokladů zjištěn stěžovatel, který se odmítl vyjádřit a podepsat oznámení přestupku. V řízení před správním orgánem I. stupně byli vyslechnuti jako svědci policisté pprap. J. F. a nstržm. M. D., přičemž jejich výpovědi korespondovaly s údaji zaznamenanými v oznámení přestupku a úředním záznamu a nebyly ani mezi sebou navzájem v rozporu. Svědek prap. J. F. mimo jiné potvrdil, že po dostižení a zastavení vozidla sdělil stěžovateli důvod, proč byl zastaven, tj. že překročil nejvyšší dovolenou rychlost. Stěžovatel přitom začal tvrdit, že vozidlo v době spáchání přestupku neřídil, až v podání ze dne 21. 1. 2015, v němž uvedl, že vozidlo řídila osoba mu blízká, jejíž totožnost je mu známa, že tato osoba „po odjezdu z místa měření vozidlo opustila, kdy jsem následně převzal řízení a byl zastaven hlídkou policie a obviněn z přestupku“. V doplnění odvolání ze dne 12. 3. 2015 pak stěžovatel tvrdil, že byl donucen převzít řízení, protože „řidič ihned po změření nedovolené rychlosti přešel do prostoru za zadními sedadly“, čímž měl stěžovatel „odvracet vážnou hrozbu dopravní nehody“. Nejvyšší správní soud ve shodě se správními orgány a krajským soudem považuje uvedená tvrzení stěžovatele za zjevně účelová a vyvrácená bez jakýchkoli pochybností provedenými listinnými důkazy a výpověďmi zasahujících policistů, o jejichž věrohodnosti nevznikly jakékoli pochybnosti. Správní orgány se s uvedenou námitkou dostatečně a přesvědčivě vypořádaly (správní orgán I. stupně na str. 6 svého rozhodnutí a žalovaný na str. 12 a 13 žalobou napadeného rozhodnutí), jejich příléhavé hodnocení převzal i krajský soud a Nejvyšší správní soud se ve vztahu k této námitce s jejich závěry ztotožňuje a pro stručnost v podrobnostech odkazuje na obsah napadených správních rozhodnutí a rozsudku krajského soudu, který výstižně shrnul: „Je to tedy právě žalobcem předkládané líčení skutkového děje, které působí rozpačitě, a nikoliv (jak namítl žalobce) argumentace žalovaného, který tuto skutkovou verzi o řízení vozidla v době spáchání přestupku jinou osobou s poukazem na shromážděné důkazy ve věci důvodně označil za účelovou.“

Nejvyšší správní soud pak v této souvislosti podotýká, že z uvedeného rovněž plyne nedůvodnost námitky stěžovatele, že se žalovaný nevypořádal s jeho odvolací námitkou, že dané vozidlo neřídil. Nedůvodná je také námitka stěžovatele vztahující se k údajnému porušení presumpce neviny ze strany žalovaného. Závěr žalovaného o účelovosti argumentace stěžovatele, vyplývá z jeho hodnocení průběhu řízení, uplatněných tvrzení stěžovatele a závěrů o skutečně zjištěném skutkovém stavu věci (srov. str. 13 žalobou napadeného rozhodnutí). Nejedná se tedy o „předjímání viny stěžovatele“, ale o následné vyhodnocení jeho obrany.

Pro úplnost zbývá dodat, že otázka, zda řidič vozidla (stěžovatel) může či nemůže rozeznat, zda jsou nebo nejsou v civilním vozidle uniformovaní policisté, není pro posouzení věci rozhodná. Podstatné je, zda stěžovatele překročil či nepřekročil nejvyšší dovolenou rychlost.

Krajský soud se rovněž řádně vypořádal s námitkou, v níž stěžovatel (shodně jako nyní v kasační stížnosti) namítl, že žalovaný se dostatečně nezabýval otázkou, zda byl

pokračování

naplněn materiální znak přestupku, přičemž dle názoru stěžovatele byla možnost ohrožení kohokoliv jeho jednáním vzhledem k době spáchání daného skutku velmi nízká.

Opět nelze ze strany Nejvyššího správního soudu než konstatovat, že rovněž s touto námitkou se správní orgány řádně a podrobně vypořádaly (viz str. 6 rozhodnutí správního orgánu I. stupně a str. 15 a 16 rozhodnutí žalovaného). Z jejich rozhodnutí je zřejmé, jak uvedl v již krajský soud, že za stěžovatelem porušený chráněný zájem označily organizaci dopravy na určitém území vyplývající z místní a obecné úpravy, individuálně pak zájem těch, kteří respektují úpravu pro rychlost jízdy v obci a jako ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích oprávněně předpokládají, že všichni účastníci provozu na pozemních komunikacích dodržují pravidla silničního provozu. Uvedené zájmy stěžovatel svým jednáním porušil, neboť se jednalo o úsek na frekventované silnici ve směru Náchod – Broumov, kde se vyskytuje větší množství motorových vozidel (po pravé straně ve směru do centra se nacházejí prodejny a provozovny, po levé straně prodejna pečiva) a větší pohyb chodců, příp. cyklistů. Čím rychleji v tomto úseku řidič motorového vozidla jede, tím se mu logicky přímo úměrně prodlužuje brzdná dráha, což může mít vzhledem k uvedeným okolnostem tragické následky. Vzhledem ke zjištěnému překročení nejvyšší dovolené rychlosti stěžovatelem v daném úseku označil správní orgán I. stupně míru společenské nebezpečnosti za vysokou. Žalovaný rovněž zdůraznil nebezpečnost takového jednání, a to i s ohledem na dobu spáchání přestupku v době nákupního ruchu v sobotu dopoledne. Krajský soud pak vyhodnotil uvedené zhodnocení jednání stěžovatele z hlediska naplnění materiální stránky skutkové podstaty předmětného přestupku za dostačující; s jeho hodnocením Nejvyšší správní soud souhlasí, přičemž zdůrazňuje, že z uvedeného rovněž plyne, že je mylná úvaha stěžovatele, že s ohledem na dobu spáchání přestupku byla možnost, že by svým jednáním někoho ohrozil, velmi nízká. Krajský soud dále ve shodě se správními orgány konstatoval: *„Zákon o silničním provozu stanoví maximální povolenou rychlost v obci i mimo obec, čímž chrání bezpečnost a zdraví účastníků provozu na pozemních komunikacích pohybujících se po pozemních komunikacích či v jejich blízkosti. Překročením zákonem povolených rychlostí je porušen chráněný zájem, neboť při překročení povolené rychlosti, v nyní posuzovaném případě výrazném, řidič zákonitě nemůže ovládat motorové vozidlo takovým způsobem, aby mohl bezpečně reagovat na situace předpokládané i nepředpokládané, které mohou nastat v provozu, a svým jednáním tak chránit život, zdraví nebo majetek jak jiných osob, tak i svůj vlastní, z důvodu, že se délka brzdné dráhy vozidla s rychlostí zvětšuje. Nutno znovu připomenout, že žalobce stanovenou maximální povolenou rychlost překročil výrazně (o 44 km/hod.), což mělo za následek vznik reálného nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku žalobce samého i ostatních účastníků silničního provozu. Porušení zákonné povinnosti uvedeným způsobem jednoznačně znamená ohrožení zájmu společnosti, konkrétně zájmu na bezpečném provozu na pozemních komunikacích. Jde bezesporu o ohrožení zájmu chráněného zákonem, když podle § 2 odst. 1 přestupkového zákona je přestupkem „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně“. Nešlo přitom o žádné nevýznamné překročení povolené rychlosti v obci, proto se nelze ztotožnit s názorem žalobce, že možnost ohrožení kohokoliv uvedeným jednáním byla velmi nízká. Jestliže navíc šlo o úsek, kde se nacházejí provozovny i několik obchodů, pak jízda rychlostí 94 km/hod. takovým úsekem v 9:46 hod. v sobotu, ještě zvyšovala riziko nebezpečí ohrožení chráněného zájmu.“* Krajský soud neshledal žádné okolnosti, které by společenskou nebezpečnost jednání žalobce snižovaly na takovou míru, že by materiální znak přestupku nebyl naplněn, a uzavřel,

že jednáním žalobce, tj. překročením nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 44 km/hod., došlo k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty předmětného přestupku, neboť popsáný skutek vykazoval znaky nepředvídatelnosti jednání ve vztahu k ostatním účastníkům silničního provozu, tedy vykazoval znaky jednání způsobilého ohrozit zejména bezpečnost silničního provozu. Žalobce přitom o své povinnosti řídit se pravidly silničního provozu vzhledem k postavení držitele řidičského oprávnění samozřejmě vědět měl a mohl. S uvedenými závěry se Nejvyšší správní soud opět ztotožňuje a pouze k námitkám stěžovatele, který v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, pro úplnost uvádí, že s touto námitkou se výstižně vypořádal již žalovaný, který správně poukázal na skutečnost, že uvedený rozsudek se týkal případu, v němž došlo k překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 2 km/hod. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud mimo jiné konstatoval: „Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti..... Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.....Zákon o přestupcích ani jiný právní předpis nestanoví přesnou hranici rychlosti jízdy motorovým vozidlem, jejíž překročení způsobí naplnění materiálního znaku přestupku.....Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména, avšak nikoliv výlučně, význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele, míra jeho zavinění a jeho pohnutka. Okolnosti, jež vylučují porušení nebo ohrožení zájmu společnosti, musí být ovšem posuzovány vždy v každém konkrétním případě a nelze, jak to naznačuje stěžovatel (a z opačného hlediska vlastně i žalobce), vyslovovat žádné paušální závěry o tom, že např. míra společenské nebezpečnosti překročení nejvyšší povolené rychlosti o 2 km/h je natolik mizivá, že nedosahuje intenzity přestupku, zatímco u překročení nejvyšší povolené rychlosti o 10 km/h již tomu tak je.....V souzeném případě je zde v první řadě okolnost spočívající v prokázaném překročení nejvyšší povolené rychlosti pouze o 2 km/h, která, jak již bylo řečeno, sama o sobě nepostačuje k závěru o nedostatku materiální stránky přestupku, nicméně měla by vést správní orgán k tomu, aby na materiální stránku daného jednání zaměřil svou pozornost. To platí zvláště za situace, kdy žalobce již v řízení před správním orgánem 1. stupně uváděl skutečnosti, které podle jeho názoru dále snižovaly společenskou nebezpečnost jeho jednání na takovou míru, že by materiální znak přestupku nebyl naplněn. Zejména uváděl, že k posuzovanému jednání došlo na přehledném úseku, v místech s nízkou hustotou provozu a při výjezdu z obce, kde nemohl dle svého tvrzení nikoho svou jízdou rychlostí 52 km/h ohrozit, měl tedy za to, že zájem společnosti chráněný skutkovou podstatou daného přestupku (jeho objekt) na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu nebyl v daném případě ohrožen.“ V nyní projednávané věci jde ovšem o překročení nejvyšší dovolené rychlosti značně výrazné a na frekventovaném místě, přičemž z tvrzení stěžovatele ani z obsahu spisů nevyplývají jakékoli okolnosti, které by snižovaly nebezpečnost jednání stěžovatele pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je charakteristická pro běžně se vyskytující daný typ přestupku. Z uvedených důvodů se stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, dovolává nepřipadně. V podrobnostech

pokračování

pak Nejvyšší správní soud také ve vztahu k této námitce odkazuje na příléhavé závěry správních orgánů a krajského soudu.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Ze shora uvedených důvodů dospěl zdejší soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl.

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl dle § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Jelikož stěžovatel neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení; žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 8. prosince 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu